

A Fővárosi Ítéltábla Péccsett, a 2016. évi október hó 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntettének kísérlete miatt **fk. I.rendű vádlottás társa** ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 4.Fk.12/2015/94. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy fk. I.rendű vádlottbüntetését 5 (öt) év szabadságvesztésre és 5 (öt) év közügyektől eltiltásra súlyosítja, a szabadságvesztést fiatalkorúak börtönében kell végrehajtani, melyből a büntetés kétharmad részének letöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

II.rendű vádlottbüntetését 8 (nyolc) év szabadságvesztésre és 8 (nyolc) év közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A bűnjeljegyzékben 24. sorszám alatt kezelt DNS-minta lefoglalását megszünteti és megsemmisíteni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

A Budapest Környéki Törvényszék a 4.Fk.12/2015/94. számú ítéletével fk. I.rendű és II.rendű vádlottak büntetőjogi felelősségét a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntettének kísérletében állapította meg. Ezért fk. I.rendű vádlottat 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra, míg II.rendű vádlottat 6 év 6 hónap szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az előzetes fogvatartásban töltött időt mindkét vádlott esetében a szabadságvesztésbe beszámította. A szabadságvesztést az I. r. vádlott esetében fiatalkorúak börtönében, míg a II. r. vádlott esetében börtönben rendelte végrehajtani. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját fk. I.rendű vádlottesetében a büntetés fele részének letöltését követő napban, míg II.rendű vádlottesetében a büntetés kétharmad részének letöltését követő napban határozta meg. Emellett rendelkezett az ügyben lefoglalt bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költségről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész mindkét vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása, valamint az I. r. vádlott esetében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának megváltoztatása végett fellebbezett.

Fk. I.rendűs védője, valamint II.rendű vádlottás védője felmentés érdekében jelentettek be jogorvoslatot.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.409/2016/1. számú átiratában, valamint a nyilvános ülésen a Pécsi Fellebbviteli Főügyészség részéről jelen volt képviselője útján mindkét vádlott vonatkozásában a kiszabott fő- és mellékbüntetések súlyosítására és fk. I.rendű vádlott esetében a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának módosítására tett indítványt.

A vádlottak és védőik a perorvoslati nyilatkozatukkal egyezően szólaltak fel a nyilvános ülésen.

A másodfokú bíróság a fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján – figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára – az alábbiak szerint egészítette ki:

- II.rendű vádlottal szemben az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített elítéléseken túl a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2010. évi január hó 25. napján jogerőre emelkedett 12.Bk.VIII.44826/2009/2. számú tárgyalás mellőzésével meghozott végzésével közokirat-hamisítás bűntette miatt 79.200 forint pénzbüntetést szabott ki (*A II. r. vádlott priusza az 1/2011.bü. számú nyomozati iratok 488. oldaláról*).

Az ekként kiegészített tényállás immár mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlottak védekezésével szemben álló részében a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően, a tényállás megnyugtató felderítéséhez szükséges mértékben és körben folytatta le; a feltárt és mérlegelési körébe vont bizonyítékokat külön-külön és együttesen is a logika szabályainak megfelelően értékelte, határozatának indokolásában pedig meggyőző érveléssel adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlotti védekezések elvetésének okairól is.

A megismételt eljárás során a hatályon kívül helyező végzésben előírtakat teljesítette; minden részletre kiterjedően kihallgatta azokat a személyeket, akik a múltbéli események rekonstruálásához kapcsolódó érdemi információval rendelkeztek. A helyszíni tárgyalás során pedig lehetőség nyílt a nyilatkozatok közvetlen ellenőrzésére is: ez az eljárási cselekmény egyes vallomásokat megerősített, míg másokat határozottan megcáfolt. Ennél fogva az elsőfokú bíróság olyan helyzetbe került, hogy a bizonyítékok mérlegelése során megtalálta azokat a sarokpontokat, amelyek az ügy eldöntéséhez feltétlenül szükségesek voltak.

Összességében tehát az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének – mind terjedelmét, mind pedig színvonalát és meggyőző erejét tekintve – messzemenően eleget tett.

Miután a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásának bizonyítékokat elemző részét kimerítőnek tartotta, érvelésével pedig teljes egészében egyetértett, annak tételes megismétlését nem, mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek:

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően járt el, amikor kirekesztette a bizonyítékok köréből az ügyben készült rendőri jelentéseket.

A Be.168.§ (1) bekezdése szerint, a nyomozó hatóság tagja az általa végzett nyomozási cselekményről – ha az ügyész másként nem rendelkezik – jegyzőkönyv helyett jelentést készíthet. Ebből a rendelkezésből kifolyólag a jelentés alakszerűséghez nem, illetve csak annyiban kötött, hogy annak tartalmaznia kell a Be.166.§ (2) bekezdésének a-c) és e) pontjaiban meghatározott adatokat, az elvégzett eljárási cselekmény megjelölését, s ezek tartalmának tömör összefoglalását olyképpen, hogy az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen.

A jelentésben a nyomozó hatóság tagja rendszerint utólag összegzi a történetek lényegét, anélkül azonban, hogy a résztvevők részéről bármiféle hitelesítés történhetne.

A közokirat formájában testet öltő jelentés bizonyító ereje pusztán annak igazolására alkalmas, hogy valamely eljárási cselekmény adott helyen és időben, valamint – nem utolsósorban – az ott meghatározott személyi körben történt. Ennél többre azonban nem, ezért nyilvánvalóan arra sem, hogy a büntetőeljárásban részt vevő személyek nyilatkozatait közvetlenül értékelhető, felhasználható módon megjelenítse.

Az ítélezési gyakorlat következetes abban, hogy a nyomozó hatóság tagjai a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható, illetve tanúként az eljárásba bevonható személyeket csak a büntető eljárásjogi törvényben szabályozott eljárás keretében, a garanciális szabályok, mindenekelőtt a figyelmeztetési kötelezettség teljesítésével kérdezhetik ki. Nyilvánvalóan ezeknek a rendelkezéseknek a kijátszását jelentené, ha a gyanúsítottak vagy a tanúk a velük szemben intézkedő rendőröknek az ügy érdekét érintő kérdéseire adott válasza a kihallgatásra vonatkozó eljárási szabályok betartásának hiányában – a rendőrök tanúvallomása vagy a rendőri jelentés közvetítésével – a bizonyítás anyagává válhatna (ÍH.2005.7. számú eseti döntés).

Jelen ügyben a bűncselekmény helyszínén adatokat gyűjtöttek, erről készültek jelentések, amelyekben kitértek az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírására, összefoglalták az ott tartózkodó személyektől hallott információkat.

Mindezekre tekintettel a bűncselekmény felderítésében közreműködő **tanú1** és **tanú2** rendőrök tanúvallomásait, illetve az általuk készített jelentésnek a büntetőeljárásban érintett személyek nyilatkozatát rekonstruáló részét a másodfokú bíróság – egyetértve az elsőfokú bíróság, illetőleg a védők e körben tett érvelésével – a Be.78.§ (4) bekezdésének utolsó fordulata alapján bizonyítékok köréből kirekesztette.

Nem osztotta ugyanakkor az ítéltábla a védőknek azon álláspontját, amely szerint az igazságügyi grafológus szakértő véleményét bizonyítékként ne lehetne az eljárásban figyelembe venni. A büntetőeljárás törvény szabad bizonyítási rendszert határoz meg. Az ügybe bevont szakértő meghallgatása során előadta, hogy milyen módszerekkel készítette el a véleményét, mit vizsgált, hogyan vonta le vizsgálatának eredményéből a következtetéseit. Mindezt a másodfokú bíróság megalapozottnak találta, hiszen a szakvélemény nem tartalmaz olyan megállapítást, amely a szakértői kompetenciát meghaladná, és amely miatt azt ki kellene zárni a bizonyítékok köréből. Emellett hangsúlyozni kell azt is, hogy a szakértői véleményben kifejtetteket az eljárás egyéb adatai is megerősítették.

A bizonyítékok értékelése körében pedig a következőket szükséges kiemelni:

A másodfokú bíróság számára is nyilvánvalóvá vált, hogy az ügyben szereplő személyek – úgy a vádlottak, mint a tanúk – vallomásai sok helyen következtetlenné, egymásnak, és részben saját

maguknak is ellentmondóak. Ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az állandó bírói gyakorlatot alapul véve az eljárásban szereplő személyek vallomásának csupán azt a részét fogadta el a történeti tényállás megállapításának alapjául, amelyet egyéb, objektív bizonyítékok is alátámasztottak, míg a vallomás további részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek voltak, figyelmen kívül hagyta. Ezt nyilvánította követendő bírói gyakorlatnak maga a Legfelsőbb Bíróság is a BH.1998.418. számú eseti döntésében.

A vádlottak vallomásával szöges ellentétben álltak a sértettek, valamint tanú 23, tanú 6 és **tanú3** tanúk vallomásai. Jóllehet sem a sértettek, sem a tanúk vallomása nem volt következetes az eljárás során, az ügy egyéb adataiból azonban e személyek vallomása vált elfogadhatóvá.

A vád tárgyát képező cselekmény helyszíne: a Söröző mellékhelyiségének előtere egy szűk, néhány négyzetméteres alapterületű helyiség, ahol legfeljebb 5-6 személy fér el egymás mellett. Hét ember jelenlétében már csak úgy lehet mozogni, ha többen félrehúzódnak. E megállapításra az elsőfokú bíróság a helyszíni kihallgatás során jutott, amelynek így a jelentősége felértékelődött. Az eljárás alapját képező bántalmazásban érintett személyek vallomásai alapján ezért helyesen jutott arra a meggyőződésre, hogy az ítélete tényállásában szereplő személyeken kívül más személy eleve nem is lehetett jelen a bántalmazásoknál, hiszen a helyiség fizikai jellemzői miatt nem is fértek volna el ott többen.

Ugyanezen alapon kellett elvetni tanú 25tanú vallomását annak ellenére, hogy az ügyben ez tekinthető az egyetlen következetes nyilatkozatnak. tanú 25tanú a már említett mellékhelyiség fizikai adottságai folytán nem lehetett jelen a bántalmazásoknál, így azokat nem is észlelhette. Erre figyelemmel jogszerűen vetette el az elsőfokú bíróság e tanúvallomást a tényállás megállapítása során.

A sértettek és a szemtanúk esetében fogatosított felismerésre bemutatásról szóló jegyzőkönyvek tartalma is azt látszik alátámasztani, hogy más személy nem tartózkodhatott a cselekmények elkövetésekor a szórakozóhelyiség mosdójának előterében.

A fentieket erősítette meg a másodfokú bíróság álláspontja szerint **tanú4** és tanú 7tanúvallomása is, hiszen ők a sértettek és a bántalmazásokat közvetlenül észlelő tanúk által felvázolt eseménysor egy-egy mozzanatát erősítették meg. E tanúk vallomása önmagában nem volt ugyan elégséges a vádlottak bűnösségének alátámasztására, azonban támpontként szolgálhat a vádlottak védekezésének elvetésére.

Ekként tehát az elsőfokú bíróság azon eljárása, hogy a vallomásokból egy-egy mondatot, illetve gondolatot kiragad és azt fogadta el a tényállás alapjául, nem valósít meg eljárásjogi szabálysértést; az a bírói gyakorlat alapján a hasonló esetekben az egyetlen célravezető eljárás a tényállás megállapítására.

Mindezeket túlmenően az elemi ésszerűség szabályai és az általános élettapasztalat is a sértettek, valamint a hozzájuk kapcsolódó tanúk vallomását támasztja alá. A tény, hogy a vádlottak és a sértettek nem ismerték egymást a vádbéli esetet megelőzően, arra enged következtetni, hogy sem sértett 2, sem **sértett1** sértettnek nem állt érdekében a vádlottakra terhelő vallomást tenni. A szórakozóhelyen nem is volt konfliktus a földszinten, illetőleg az emeleti helyiségben szórakozó társaságok között egészen a vádbéli események bekövetkeztéig. Ekként tehát nemcsak a sértettek és az egyéb tanúk vallomása miatt kellett elvetni a vádlottak védekezését, hanem azok súlyos életszerűtlensége folytán is.

Emellett a megismételt eljárásban beszerzett, valamint a védői perbeszédekben sérelmezett egyéb okirati bizonyítékok is a sértettek vallomását látszanak alátámasztani. Így – többek között – **tanú5** tanú, fk. I.rendű vádlottosztályfőnökének tanúvallomása is, hiszen az az igazságügyi grafológus és elmeorvos szakértői véleményekben megállapított tényeket is mindenben megerősítette.

Mivel sem fizikai lehetősége nem volt, sem pedig érdekében nem állt másnak a sértetteket bántalmazni, kizárólag a vádlottaknak, ezért helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy kizárólag fk. I.rendű vádlottszúrhatta meg sértett 2sértettet. Ugyanilyen logikai okfejtés alapján lehetett arra is kétséget kizáró következtetést levonni, hogy sértett 1sértettet sem bántalmazhatta más, kizárólag II.rendű vádlott.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság bizonyítékok értékelésével kapcsolatos álláspontja mindenben törvényes, az a bírói gyakorlatnak és az elemi életszerűségnek is mindenben megfelel. Ebből kifolyólag a védőknek az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadó, a vádlottak felmentését célzó fellebbezése is sem vezethettek eredményre.

A fentiek szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az irányadó tényállás alapján az ítélet tábla is csupán a törvényszékkel egyező meggyőződésre juthatott: nevezetesen arra, hogy a vádlottak a terhükre rótt bűncselekményt elkövették, így helyes az elsőfokú bíróság részéről a vádlottak bűnösségének megállapítása.

A cselekmények minősítése is törvényes; az mindenben megfelel a büntető törvénykönyvben foglaltaknak.

A használt eszközök jellege, a szúrások módja és erőssége, valamint irányultsága (a támadott testtájék) vizsgálata alapján is arra lehetett következtetni, hogy fk. I.rendű és II.rendű vádlottak is tisztában kellett lenniük azzal, hogy cselekményük akár a megtámadott személy életét is kiolthatja. Így szándékuk – bár csak eshetőlegesen – a sértettek halálára is ki kellett, hogy terjedjen; tudatuknak át kellett fognia magatartásuk lehetséges következményét.

Ennek okán helyes az elsőfokú bíróság részéről a cselekménynek a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntettének kísérletkénti minősítése, figyelemmel a Kúria 3/2013. Büntető jogegységi határozatának I. pontjában foglaltakra is.

II.rendű vádlottvédője jogos védelmi helyzetre is hivatkozott. Az irányadó tényállás szerint, azonban amikor II.rendű vádlotta WC belső részéből az ún. piszoáros részbe lépett, látta, hogy sértett 2sértett vérzik. Ekkor fk. I.rendű vádlottmár befejezte a támadást, őket **tanú3** szétválasztotta. **sértett1** sértett szemből sértett 2sértettet ölelte át, így próbálta a vérzést csillapítani. A II. r. vádlott a teljesen passzív, támadó magatartást sem fk. I.rendű, sem II.rendű vádlottirányába nem tanúsító, neki háttal álló **sértett1** sértettet szúrta meg. Ilyen körülmények között II.rendű vádlottnem hivatkozhat eredményesen arra, hogy fk. I.rendű vádlott segítségére cselekedett.

Kétségtelen, hogy fk. I.rendű vádlottsegítségért kiáltott és rokona II.rendű vádlottezt meghallva lépett abba a helyiségbe, ahol a sértettek is tartózkodtak. A II. r. vádlott azonban anélkül, hogy

meggyőződött volna a tényleges helyzetről azzal a kijelentéssel, hogy megvédi a testvérét, lényegében azonnal **sértett1** sértettre támadt.

Ilyen körülmények között a jogos védelmi helyzet ténybeli és jogi alapja is hiányzott.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket túlnyomórészt helyesen tárta fel, azokat azonban nem a súlyuknak megfelelően értékelte.

Fk. I.rendű vádlottjára esik ugyan latba a bűncselekmény kísérleti szakaszban maradása, ez azonban csak igen enyhe súllyal, hiszen befejezett kísérletről lévén szó, az I. r. vádlott megtett mindent annak érdekében, hogy sértett 2sértett halála bekövetkezzen, azt kizárólag a gyors orvosi segítség hátrította el. Ugyanezen okok alapján értékelhető a kísérlet kisebb súllyal II.rendű vádlottjára, hiszen **sértett1** sértett életét is csak azonnali életmentő beavatkozással lehetett megmenteni.

Nem értékelhető sértetti közrehatásként és ekként enyhítő körülményként sem, hogy fk. I.rendű vádlottsértett 2sértett magatartása miatt nem jutott be a mellékhelyiségbe. A sértettnek e magatartása az együttélés általánosan elfogadott normáit ugyan sérti, azonban nem olyan mértékben, hogy azt ilyen jellegű cselekmény kifejtésével kelljen rajta megtorolni.

Mindemellett nem vette kellő súllyal figyelembe az elsőfokú bíróság II.rendű vádlottelőéletét sem; a többszörösen büntetett előéletű, testi épség elleni bűncselekmény miatt már büntetett terhelt – aki a cselekményét további három büntetőeljárás hatálya alatt követte el – személyében rejlő társadalomra veszélyessége fokozott. Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság által alkalmazott joghátrány nem felel meg a büntetés törvényben rögzített céljának; a középértéket el nem érő büntetések eltúlzottan enyhék.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság fk. I.rendű vádlottesetében a büntetést a középértékhez közelebbi 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra, míg II.rendű vádlottesetében 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra súlyosította a szabadságvesztés fokozatának érintetlenül hagyása mellett.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor tévesen jutott arra a következtetésre, hogy fk. I.rendű vádlott a büntetés fele részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A másodfokú bíróság nem észlelt olyan különös méltánylást érdemlő körülményt az I. r. vádlott vonatkozásában, amely e privilegizáló szabály alkalmazhatóságát megalapozná. Az a tény, hogy az I. r. vádlott fiatalkorú volt a cselekmény elkövetésekor, már értékelésre került azáltal, hogy a bíróság a fiatalkorúakra vonatkozó enyhébb szabályok alapján szabta ki a büntetést vele szemben.

Ezen felül azonban más, különös méltánylást érdemlő körülmény az ügyben nem merült fel. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság álláspontja szerint – tekintettel a bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára – fk. I.rendű vádlottat is az általános szabályok szerint indokolt feltételes szabadságra bocsátani, amelynek legkorábbi időpontja a Btk.38.§ (2) bekezdésének a) pontja szerint a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

Az ügyésznek a büntetés súlyosítását célzó fellebbezése így megalapozott volt.

Az egyéb járulékos kérdések vonatkozásában észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság a

bűnjeljegyzék 24. tételszáma alatt szereplő DNS-mintáról nem rendelkezett, ezért azt pótolta; a DNS-minta lefoglalását a Be.155.§ (1) és (9) bekezdései szerint megszüntette és a (8) bekezdés szerint megsemmisítését rendelte el, mivel arra a továbbiakban már nincs szükség.

Összességében tehát a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a fentiekben írtak szerint megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Pécs, 2016. október 18.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 4.Fk.12/2015/94. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 15.Fkf.166/2016/9. számú ítéletével – az abban írt változtatásokkal – a 2016. évi október hó 18. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő